

Kázání: Jan 8, 31-42

Drazí bratři a drahé sestry,

dnešní čtení je pro dobu postní velmi úderné. Vybízí nás k uvědomění si: Komu věříme? Kdo a čím je pro nás Ježíš Kristus? Tyto verše zrcadlí konkrétnost vztahu Boha s člověkem a to, jak Bůh koná. Vypůjčím si nyní troufale Schellingovu metodu a začnu poslední větou z posledního verše, kde Ježíš říká:

„Nepřišel jsem sám od sebe, ale on mě poslal.“ Protože tato část verše je klíč v našem textu. Je zde ukotveno v čem spočívala Ježíšova síla argumentace a poslání ve sporu o otcovství Abrahamovo.

Tento dialog se mohl zrodit jedině na základě Ježíšova vědomí toho, že je Syn Otce. Ježíš zde plně utvrzuje svou roli Syna, neboť když je někdo utvrzen, že je Syn, tak dobře ví, že Otec je s ním. Na základě Ježíšovy důvěry v Otce může Syn čelit pokušení i poušti. Protože ví, čím je Syn.

Tato perikopa je jen zlomkem konverzace, která probíhá na půdě chrámu v Jeruzalémě, ke konci oslav svátku stánků. Sporů jsou účastni dvě skupiny židů: ti, kteří uvěřili Ježíšovu učení, a ti, kteří se bouří a vznášejí námitky proti Ježíšově mesiánství. Pojďme nyní do části příběhu, kde Ježíšův vztah k otci Abrahamovi je dokladem zápasu s učením zákona a jejich náboženskou pýchou.

Ježíš říká: „Když vás Syn osvobodí, budete skutečně svobodni.“ Proti jeho slovům se tu staví náboženská sebejistota opírající se o svůj původ. Z řad odpůrců přichází odpověď: „Jsme potomci Abrahamovi a nikdy jsme nikomu neotročili. Jak můžeš říkat: stanete se svobodnými?“ „Náš otec je Abraham.“

Ježíš vědom si smlouvy, kterou učinil Otec s Abrahamem, jim však odpovídá: „Kdybyste byli děti Abrahamovy, jednali byste jako on. Abraham by mi neusiloval o život, ale miloval by mě! Vy konáte skutky svého otce. Kdyby Bůh byl váš Otec, milovali byste mě.“

Ježíš tu během okamžiku svým slovem boří veškeré jistoty. Bořil je těm, kteří navazovali na svaté tradice a byli pevně přesvědčeni, že vzývají pravého Boha. Bořil jistoty, na kterých byl dosud budován jejich život. Představa trestajícího patriarchy je tu položena na lopatky Milostí a Láskou. Zároveň pro skupinu židů, kteří v něj uvěřili, jsou

tato slova povzbuzením. Neboť v nich nacházeli upevnění a posilnění v tom, čemu uvěřili. Ježíš nezůstal jen u povrchu, ale přitvrdil v boření struktur ve 44. verši označením jejich otce za otce lži. Jistě si dokážeme představit napětí té situace. Nejedem odpůrce by jistě Ježíši nejráději zavřel ústa plácačkou na mouchy. Paradoxně těm Ježíš nabízel nejvíce. Ježíš tedy pokračoval, musel pokračovat, při jeho poslání tomu nemohlo být jinak. Bořil dosavadní představy o mesiášství, aby bylo místo pro to nové, co činil. Činil tedy cestu novému, co přichází s uvěření v Syna.

Z jeho slov nyní zní, i když jste vyvolený lid a spočívá na vás Abrahamovo požehnání, nejste syny Boha, protože nenasloucháte a nejste věrni božímu hlasu tak jako Abraham. Zastavme se tedy na chvíli u Abrahama.

Vyjděme z toho předpokladu, že Bůh se zjevil Abrahamovi velmi zvláštním způsobem, a to tak, že se mu zjevil jako ten, který mu dává příslib plodnosti. Plodnosti, která je otevřením budoucnosti. Bůh se rozhodl vstoupit do vztahu Abrahama a Sary, která byla neplodná. Pro jejich stáří bylo nutné, aby byl mezi nimi, protože jim přislíbil potomka! Takže Bůh není Bohem, který by byl před stanem, mimo stan, ani mimo rodinu. Je mezi nimi právě proto, že jsou neplodní. Je to velmi konkrétní jednání Boha. A skutečně, znamením uzavření smlouvy pak bude obřízka. Obřízka na tom údu, který dává život. Abraham nebude tedy vnímat Boha jako Boha, který je mimo jeho život, ale jako Boha, který je mezi ním a Sarou a působí, že tento vztah přináší plody. Takže Izák není jen synem zázraku, ale je to způsob, jakým se Bůh zjevoval v jejich vztahu, byl mezi nimi. Kdyby nebylo Izáka, chyběla by v jejich vztahu viditelná Boží přítomnost. Bůh je tedy Bohem rodiny. Tam, kde je Izák, je i viditelná Boží přítomnost. Odstraníme-li Izáka, jak dopadne Boží příslib? Bůh je Bohem, který je součástí vztahů, dává příslib a dodržuje ho a znamením toho je narození Izáka. Izák přinesl do Abrahamova domu Boží přítomnost. Boží přítomnost, která se vylévá na všechny, kdo vzejdou z jeho pokolení. Po čase Abraham opět zaslechne Boží hlas nařizující mu, aby šel na horu Mórija obětovat svého jediného syna, a přes námi vytvořené rozumové argumenty, proč to neudělat, Abraham jde. Jde obětovat Izáka s důvěrou. Ano! Abraham důvěřuje Bohu, že ví, co dělá. Abraham poslouchal Boha. Zcela se vydal Jeho vůli a tím činil skutky důvěry.

Tento nástin Abrahama se dotýká dvou odlišných způsobů myšlení, se kterými se v našem dialogu střetáváme.

Ježíš dále říká: „Já mluvím o tom, co jsem viděl u Otce; a vy děláte, co jste slyšeli od vašeho otce.“ „Nemáte pro mé slovo v sobě místa.“ Nepřímo je tu řečeno: Ten, kdo nepřijímá synovství Ježíše a zavrhuje ho, tomu zbude zákon. Sám zákon mu ukáže, že ze své podstaty není schopen jej dodržovat. Jestliže si zákoník myslí, že vystačí se svými skutky zákona, stává se pro něj zákon otroctvím, protože ho usvědčuje z hříchu. Zavržením Ježíše říká ten, kdo se považuje za potomka Abrahamova, že se dobrovolně vzdává Boží přítomnosti ve svém domě. Bůh přišel, aby byl mezi námi. To je příznačné a charakteristické pro Mesiáše, přišel, aby navštívil svůj lid. Boží Slovo se stalo člověkem, tělem, a přišlo proto, aby přebývalo mezi námi. Ježíš prosazuje tuto myšlenku, že přišel proto, aby byl uprostřed svého lidu. Spása se tudíž uskutečňuje a naplňuje všude tam, kde je On středem.

Není přeci jedno, máš-li rostlinu, která zakořenila v zemi, anebo zda máš rostlinu s kořeny, ale jen ve váze s vodou. Rostlina s kořeny v zemi bude růst, pokvete, přinese plody. Ale rostlina ve váze s vodou začne uhnívat, voda začne strašně zapáchat. Musíme tedy být zakořeněni v zemi, v půdě, a tak nebudeme nahrazovat půdu vodou, i kdyby to byla čerstvá voda.

„Amen, amen, pravím vám, že každý, kdo hřeší, je otrokem hříchu.“ Přichází hřích, pád člověka. Nechci vám nyní, sestry a bratři, vyprávět, jací jsme hříšníci, ale chci se zabývat jiným úhlem pohledu, na který občas zapomeneme, a přitom nás vede k životu. A to je věrnost Boha, který i přes naši veškerou hříšnost to s námi nevzdává. My hřešíme, ale představte si, že právě ve chvíli, kdy člověk zhřeší, Bůh pokračuje v dialogu s člověkem. Nemusíme chodit pro příklad daleko, zůstaňme u Abrahama, který ještě jako Abram dostal příslib o potomstvu. A místo toho, aby čekal na Hospodinův čas, vzal zaslíbení do svých rukou. Protože se nechal umluvit svou ženou Sáráj, která se snažila Boží zaslíbení uchopit lidskou logikou. Ano z Hagar, mladé plodné otrokyně, vzejde potomek, ale ne jak to chtěl uskutečnit Bůh. Narozený Izmael sice nemá nárok na Boží zaslíbení dané Abrahámovi, ale není Bohem odsouzen. Stejně tak hřích nemá nárok na Synovo dědictví, ale hříšník není odsouzen k tomu, aby neměl nárok na Jeho dědictví. Bůh po tom, co Abram provedl, mohl od Abrama odejít. Najít si nějakého schopnějšího plnitele svého záměru. Ale Bůh činí naprostý opak. I přes veškerou Abramovu hříšnost a selhání je Abram pro Boha dostatečný a Bůh nepřestává s ním počítat. Proto nemusíme

být bez hříchu k tomu, aby Bůh s námi mohl navazovat vztah. Tím nechci říct: hřešte, ale vryjme si do paměti, že hřích nikdy nepřerušil dialog mezi Bohem a člověkem. A zdůrazňuji, že právě když něco provedeme, právě to je ten okamžik, kdy si s námi Bůh chce popovídat. Bůh se zajímá o člověka a vše s ním prožívá. To znamená, že ani v našem životě tomu není jinak. A to je pro nás naděje. Když si můžeme uvědomit, že jsme pro Boha dostateční jako Abram, protože On, náš Otec, v nás vidí ty dokonalé Abrahamy. Buďme vděční, že náš Otec v nebesích nás vidí jinak, než se vidíme my. Buďme vděční, že nám poslal svého Syna, který nás vyvádí z domu otroctví. Ano, otrok nezůstává v domě navždy; navždy zůstává Syn. Otec nám dává Syna, aby mezi námi mohla být jeho přítomnost, skrze Slovo, kterým je samotný Kristus. Bůh v Ježíši naplnil svůj příslib. V jeho Synu i nežidé jsou syny Abrahamovými, a proto sestry a bratři, chceme-li být těmi, kteří následují učení Ježíše Krista, stůjme v NĚM, v jeho Slovu. Neboť skrze něj poznáme pravdu a pravda nás učiní svobodnými od soudu a nepravdivých představ, které nám o nás podsouvá svět.